

τητος αὐτοῦ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν τότε πολιτείαν τῆς κατὰ τοῦ Καποδιστριαίου ἀντιπολιτεύσεως, ἣτις εἰς τοσοῦτον εἶχε προβῆ ἔμπαθους καὶ τυφλοῦ φατριασμοῦ, ὥστε νὰ ὑποκινήσῃ καὶ ἀναφοράς, ὡς ξένος ἱστορικὸς ἀποκαλεῖ προδοτικὰς (1), δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ παραδοχὴ τοῦ πρωτοκόλλου ἐκείνου τῆς 3 Φεβρουαρίου, τοῦ ἐξεγείραντος τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν ἐν Ἑλλάδι. Μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι ἡ κκαταπολέμησις ἐκείνη τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μεταρρυθμισιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὀρίων δικαιωμάτων καὶ μᾶλλον ἀνεκτῶν, τῶν ὀρίων, τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας μέχρι τοῦ 1881.

Ἄλλ' ἐὰν ὑπῆρξε παρὰ τῷ Καποδιστριαίῳ πρόθεσις νὰ ἀποθαρρύνῃ τὸν πρίγκηπα Λεοπόλδον, ἵνα παρατείνῃ ἐπ' ἀόριστον τὴν ἐν Ἑλλάδι ὑπερτατην αὐτοῦ ἐξουσίαν, δὲν εἶχον ὅμως κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἱ τοῦ Καποδιστριαίου ἐνέργειαι καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀποθάρρυνσιν αὐτοῦ. Ὡς εἶδομεν ἐν τοῖς πρόσθεσι, πρὶν ἢ ἀνακοινωθῶσιν εἰς τὸν Λεοπόλδον ἡ διαμαρτυρία καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Γερουσίας δι' ὧν ἐξεδηλοῦτο ἡ κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου ἐπίσημος γνώμη τοῦ ἔθνους, ἡ πρίγκηψ εἶχε προβάλλῃ ἐνστάσεις κατ' αὐτοῦ. Συνεπὸς δὲ πολιτικὸς καὶ ἱπποτικὸς τὸν χαρακτῆρα ἀνὴρ ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιμείνῃ μέχρι παραιτήσεως τοῦ στέμματος ὑπὲρ τῆς ἐπικατάσεως τῶν ὀρίων, θεωρῶν ὅτι ἀντέκειτο ἄντικρυς καὶ πρὸς τὸ καθῆκον καὶ πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ πᾶσα περὶ τοῦ ὅρου ἐκείνου ὑποχώρησις αὐτοῦ, ὑποχώρησις, δι' ἧς ἐπεκυροῦτο ἡ ἀπαισία ὑποδούλωσις δύο ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν, συνδεδεμένη ἐπὶ γενεὰς ἀνθρώπων μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐστερεῖτο δὲ οὕτω τοῦ ἀναγκασμοῦ γοήτρου ὅπως ἰδρῦση βασιλείαν δημοφιλεῖ καὶ ἐνδοξὸν ἐν Ἑλλάδι, βασιλείαν ἣν αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ καὶ νὰ νοήσῃ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος) ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ διάθεσις πρὸς προσευχὴν εἶνε ἤδη προσευχὴ διὰ τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ ἐπιθυμία πρὸς ἀμαρτίαν εἶνε ἤδη ἀμαρτία.

*

Ὅταν εὐρίσκειται τις εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μόνου βήματος ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ἢ ὅταν δὲν ἐξεκίνησεν ἀκόμη εἶνε ἐν καὶ τὸ αὐτό.

*

Ἐν λεπτόν ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου λαμβάνει ἐνίστη τὴν διάρκειαν ἐτῶν ἐντὸς ἡμῶν.

(1) Πρόκες - Ὅστιν. Ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους. Τ. 2. σελ. 453.

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΥ

[Ἅγιος Ἐλευθέριος]

Τὸ πρωτεῖον κατὰ τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν καλλονὴν μεταξύ τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως ἰδρυθέντων εὐκτηρίων ῥυθμοῦ βυζαντιακοῦ, ἀνήκει ἀναντιρρήτως τῷ καλλιτεχνικῷ ἐκκλησιδίῳ, τῷ κτισθέντι περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἡ' αἰῶνος, καὶ σωζομένῳ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν παρὰ τὴν νέαν μεγάλην καὶ μητροπολιτικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Τὸ κτίσμα τοῦτο, τιμώμενον ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῆς Γοργοεπηκόου, ἀν οὐχὶ ἐκ ῥητῶν μαρτυριῶν, ὅμως ἐξ ἀρχιτεκτονικῶν καὶ ἱστορικῶν λόγων πειθόμενος, ἀνάγω εἰς τὴν μετὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν εἰκόνων ἐποχὴν (787) ἐπὶ αὐγούστας Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας, κτισθὲν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκούντων, καὶ εἰς πατρικίους καὶ πρωτοσπαθαρίους τιμηθέντων παρ' αὐτῆς συγγενῶν. Οὗτοι, Σαραντάπηχοι καλούμενοι, κατεῖχον τὰ μεγαλύτερα ἐν τῇ πόλει ἀξιώματα καὶ ἐνῆργουν τὴν διοίκησιν ἐπ' ὀνόματι τῆς συγγενοῦς αὐτοῖς βασιλίδος.

Κατὰ τὸν Παιουσάνην ἐπὶ τῆς ἀπὸ τοῦ Πρυτανείου ἐντεῦθεν εἰς τὰ κάτω τῆς πόλεως φερούσης ὁδοῦ πρὸς βορρᾶν, ἦτοι μετὰ τὸ Διογενεῖον γυμνάσιον, ἵδρυτο ἱερὸν τοῦ Σεράπιδος, ὃν Ἀθηναῖοι παρὰ Πτολεμαίου [Φιλαδέλφου] θεὸν εἰσηγάγοντο.

Τοῦ ἀρχαίου Διογενεῖου τὰ εἰρήπια εὐρέθησαν ὅπου ἄλλοτε τὸ ἐκκλησιδίον τοῦ ἀγίου Δημητρίου τοῦ Κατηφόρη· τὰ δὲ λείψανα τοῦ ναοῦ τοῦ Σεράπιδος καὶ τῆς Ἰσιδος μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκκλησιδίων τοῦ Σωτήρος καὶ τῆς ἀγίας Παρασκευῆς, ἀπὸ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς, εὐρέθησαν, ἐν ἔτει 1881, ἐπὶ τῆς ἀναστομώσεως τῶν ὁδῶν Ἀπόλλωνος καὶ Φιλοθέης, μετὰ τῆς λεγομένης ὁδοῦ Πανδρόσου, παρὰ τὴν πλατεῖαν τῆς Μητροπόλεως.

Ὅπου ἄλλοτε τὸ εὐκτήριον τοῦ Σωτήρος, ὤφθησαν εἰς μέτριον βάθος μαρμαρίναι πλάκες μεγάλαι καὶ παχεῖαι, σπόνδυλοι ὀγκώδεις κίωνων δωρίου ῥυθμοῦ, καὶ ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή ἐπὶ στήλης εὐμεγέθους ἐκ λίθου ὑψητοῦ μνημονεύουσα τῶν πρυτάνεων τῆς Αἰγίδος φυλῆς, ἐπὶ ἀρχοντος Νικομάχου (341 π. Χ.)· ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου ἐδάφους τῆς ἐκ παραδόσεως νομιζομένης ἐκκλησίας τῆς ἀγίας Παρασκευῆς, ὤφθησαν κίονες ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ ἐκ μαρμαροῦ πεντελησίου, ζώδια ἀνάγλυφα, ἀνθοπλέγματα